

منطق

اجزای قضیه حملی

اقسام قضیه

قضیه ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می شود،
مانند: «امیرالمومنین علیه السلام فاتح خیبر است.»

قضیه ای که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می شود.
مانند: «اگر باران ببارد، زمین خیس می شود.»

حملی

شرطی

قضیه

اجزای قضیه حملی

اجزای جمله ی خبری در ادبیات	اجزای قضیه در منطق
نهاد	موضوع
مسند	محمول
فعل ربطی (اسنادی)	رابطه (نسبت)

علی تلاشگر است.

اجزای قضیه در ادبیات: نهاد مسند فعل ربطی

اجزای قضیه در منطق: موضوع محمول رابطه (نسبت)

منطق

نکته:

فعل ربطی = فعل اسنادی = رابطه = نسبت = کیفیت = کیف

اگر محمول را به موضوع نسبت دهیم مانند «علی شجاع است» قضیه ایجابی است و این قضیه را «موجب» می نامند و از فعل ربطی همچون «است» استفاده می کنند.

اگر محمول را از موضوع سلب کنیم و نسبت ندهیم مانند «علی شجاع نیست» قضیه سلبی خواهد بود و آن را قضیه ی «سالبه» می نامند و از فعل ربطی همچون «نیست» استفاده می کنند.

برای اینکه بتوانیم موضوع، محمول و نسبت (رابطه) را به خوبی تشخیص دهیم، آنها را در قالب «الف، ب است» می آوریم؛ مثلاً «علی کتاب می خواند» را به صورت «علی خواننده ی کتاب است» می آوریم، در واقع همه ی افعال را به فعل های ربطی تبدیل می کنیم.

مدرسه مجازی اینو

منطق

در منطق تنها افعال ربطی (است، بود، شد، گشت و گردید) به عنوان رابطه (نسبت) در نظر گرفته می شود. بنابراین قضایایی را که با سایر افعال به کار برده ایم، به یکی از این افعال تبدیل کرده و محمول مناسب آن را می آوریم. مانند:

«حسین درس می خواند.» ← «حسین درس خوان است.»

«ستاره می درخشد.» ← «ستاره درخشان است.»

«سارا دروغ نمی گوید.» ← «سارا دروغگو نیست.»

نکته:

احتمال دارد موضوع و محمول از لحاظ لفظ جا به جا شوند؛ یعنی ابتدا محمول بیاید و سپس موضوع ذکر شود مانند قضیه ی «پایتخت ایران تهران است» که «تهران» موضوع و «پایتخت ایران» محمول است. محمول وصف و حالت موضوع است چه اول بیاید و چه بعد.

